

Mladé hlasy 2024: České děti škola baví, ale chtějí změny

28.8.2024 - Darina Jíchová | PROTEXT

Český výbor pro UNICEF dnes zveřejnil první část unikátního sociologického výzkumu Mladé hlasy, který je vzhledem k nadcházejícímu počátku školního roku zaměřený právě na děti a školu.

Výzkum je ve spolupráci s agenturou STEM/MARK prováděn v rozmezí několika let již od roku 2001 a letos proběhl již posedmé. Studie mapuje názory, postoje a očekávání dětí. Škola má velký podíl na štěstí dětí, 36 procent dětí uvedlo, že se cítí šťastně, když mají dobré známky, a 59 procent dětí pak, že se cítí nešťastné, pokud se jim ve škole nedaří. Současně s českým průzkumem probíhal poprvé tento průzkum i na Slovensku.

„Odezva dětí je v čase poměrně stabilní. Letošní výsledky výzkumu Mladé hlasy znovu potvrzují, jak zásadní je škola pro kvalitu života a pocit štěstí u dětí. Z větší části převažuje spokojenost a důvěra, ty však klesají zejména v závislosti na finanční situaci rodiny. Hlasy dětí vyjádřené ve výzkumu jsou apelem na to, abychom ve školách systematicky vytvářeli nejlepší možné prostředí pro jejich rozvoj,“ uvedla k výzkumu ředitelka Českého výboru pro UNICEF Pavla Gomba.

„Opakování průzkumu Mladé hlasy umožňuje Českému výboru pro UNICEF dlouhodobě sledovat vývoj postojů dětí a dospívajících v důležitých otázkách, které se jich týkají, a pružně tak reagovat na případné změny, které se mohou objevit. Výsledky napovídají, že škola je pro děti důležitá a v řadě případů výrazně přispívá k jejich obecnému pocitu štěstí či nepohody,“ shrnula Jana Špolcová z agentury STEM/MARK.

Byť se většina dětí v Česku vyjádřila, že do školy chodí ráda, nejraději ji navštěvují gymnazisté a děti z rodin s vyššími příjmy - 83 procent dotazovaných dětí uvedlo, že je škola baví, oproti tomu pouze 48 procent dětí z příjmově slabších rodin rádo chodí do školy.

Děti, škola a pocit (ne)šťěstí

Velkou spojitost s pocitem štěstí má pro děti rovněž úspěch, případně neúspěch. Na otázku: Kdy se cítíš nešťastný? Na 33 procent dětí jako první odpověď zvolilo: Když se mi nedaří ve škole. Tato otázka měla zajímavé výsledky i z hlediska věku a pohlaví. Nejvíce nešťastné z nezdaru ve škole jsou děti ze starší věkové kategorie 14-17 let, jde o 38 procent, u dětí z mladší kategorie 9-13 let šlo o 28 procent. Špatné výsledky více trápí dívky a gymnazisty.

V otevřených odpovědích pak děti uváděly například kladné reakce jako: Škola mě baví, ale chce to méně úkolů. Do školy chodím moc rád. Je to můj druhý domov.

Některé děti byly však i kritičtější: Může to být dost únavné. Škola je důležitá, chce to zmírnit požadavky na studenty. Méně na nás tlačte. Některé předměty jsou pro život zbytečné. Chce to více her a spravedlivé známkování.

Vztahy ve škole

Pro děti jsou velmi důležité vztahy ve škole - jak s učiteli, tak se spolužáky. 46 procent dětí označilo svůj vztah s vyučujícím za dobrý, 26 procent dětí jej dokonce považuje za velmi dobrý. Jednalo se zejména o dívky, gymnazisty a mladší věkovou skupinu.

Důvěra

Škola by pro děti měla být také místem, kde beze strachu mohou mluvit o svých problémech a potřebách, ať už se svými přáteli nebo s pedagogy. 65 procent dotázaných odpovědělo, že tuto možnost ve škole má. Z těch dětí, které ve škole možnost mají, 59 procent uvedlo, že o svých problémech mluví se spolužáky/kamarády, 30 procent dětí se pak svěřilo učiteli.

Nesmírně důležitá je i důvěra mezi dětmi a učiteli. Po matce, otci a lékaři je učitel čtvrtým člověkem, ke kterému mají děti největší důvěru. Úplně nebo docela učitelům důvěřuje 66 procent dětí.

A jak to vypadá na Slovensku?

Letos vůbec poprvé souběžně tento výzkum probíhal také na Slovensku, jeho výsledky jsou velmi podobné. Škola děti na Slovenku baví, rádo do ní chodí 67 procent dětí. Nejradši školu mají dívky – 75 procent, oproti 59 procent u chlapců. Stejně jako v Česku děti nejradši chodí na gymnázia, na rozdíl od Česka nejsou na Slovenku tak markantní rozdíly mezi dětmi z rodin s vyšším či nižším příjmem v otázce oblíbenosti školy.

Sběr dat pro studii proběhl v období 3. až 30. června 2024. Na otázky odpovídalo 411 dětí mezi 9–17 lety, vzorek byl rovnoměrně rozdělen podle pohlaví a věku i s proporčním zastoupením kraje a velikosti obce, počtu členů domácnosti a vzdělání rodičů. Šetření proběhlo formou osobního rozhovoru v přirozeném prostředí dítěte.

„To, jaký život naše děti žijí, není záležitostí jedné organizace či úřadu. Závěry tohoto výzkumu jsou určeny co nejširší veřejnosti – jsou výzvou pro rodiny, učitele, zdravotníky, obce, pro nás pro všechny, abychom dětem naslouchali a brali je vážně. Ochrana dětí a naplňování jejich potřeb by mělo být naším prvořadým zájmem,“ shrnula ředitelka UNICEF ČR Pavla Gomba.

Podrobné výsledky letošního výzkumu a shrnutí výzkumů z let 2001, 2008, 2017, 2020, 2021 a 2022 najdete [zde](#).

Český výbor pro UNICEF je nevládní nezisková organizace, která působí v České republice od roku 1991. Posláním Českého výboru pro UNICEF je podpora Dětského fondu OSN – UNICEF, prosazování Úmluvy o právech dítěte, osvětová a vzdělávací činnost a získávání finančních prostředků pro zajištění dlouhodobých programů pomoci dětem v nejchudších zemích světa a humanitární pomoci v situacích přírodních katastrof a válečných konfliktů.

ČTK Connect ke zprávě vydává obrazovou přílohu, která je k dispozici na adrese <https://www.protext.cz>.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/mlade-hlasy-2024-ceske-deti-skola-bavi-ale-chteji-zmeny/2560600>